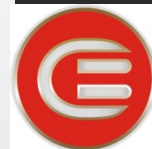

სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“

საქმიანობის ანგარიში

2017 წელი

საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები

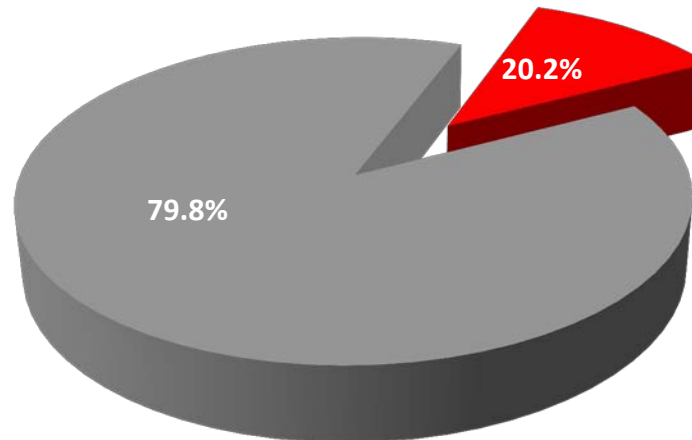
- საბაზანსო ელექტროენერგიით ვაჭრობა
- ბარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობა
- ელექტროენერგიის იმპორტ-ექსპორტი
- ახალი ელექტროსადგურების მშენებლობის ხელშეწყობა
- აღრიცხვის კონტროლი

საბალანსო ელექტროენერგიით ვაჭრობა

- საბალანსო ელექტროენერგიით ვაჭრობა ესკოს საქმიანობის ერთ-ერთ პირითაღ მიმართულებად რჩება.
- 2017 წელს საბალანსო ელექტროენერგიის წილმა საბითუმო ვაჭრობაში შეადგინა 20.2%.

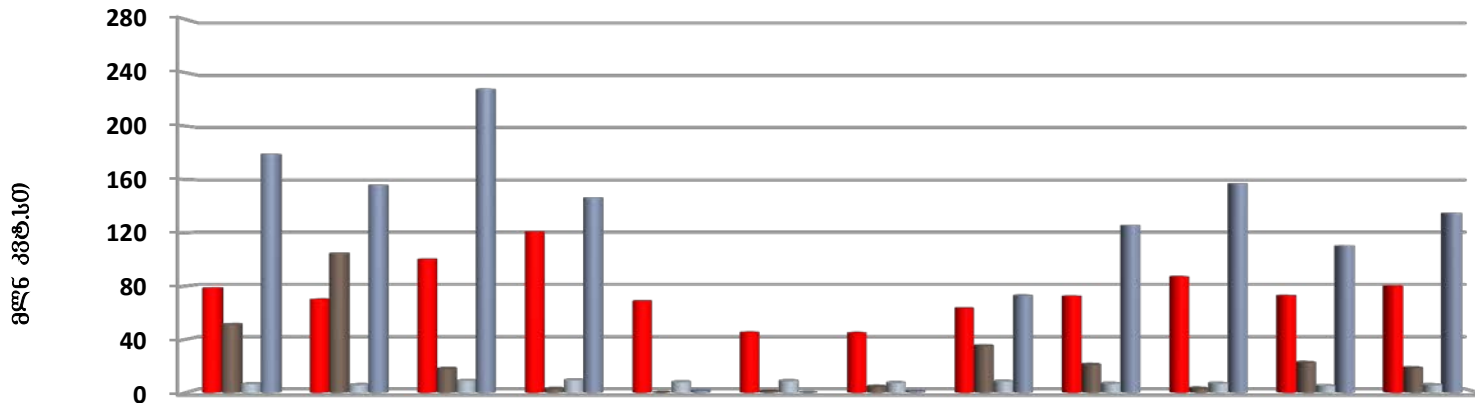
- საბალანსო ელექტროენერგია
- პირდაპირი კონტრაქტით გაყიდული

საბალანსო ელექტროენერჯის მომწოდებლები

2017 წელს უსკო-ს მიერ შესყიდული საბალანსო ელექტროენერჯია შედგება თბოელექტროსადგურების, ჰიდროელექტროსადგურების, ქართლის ქარის ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული და უსკო-ს მიერ იმპორტირებული ელექტროენერჯისაბან, რომელთა რაოდენობრივი მაჩვენებლები, თვეების მიხედვით, მოცემულია ბრაზიკვა.

უსკო-ს მიერ შესყიდული საბალანსო ელექტროენერჯია, 2017 წლის 12 თვე

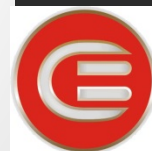
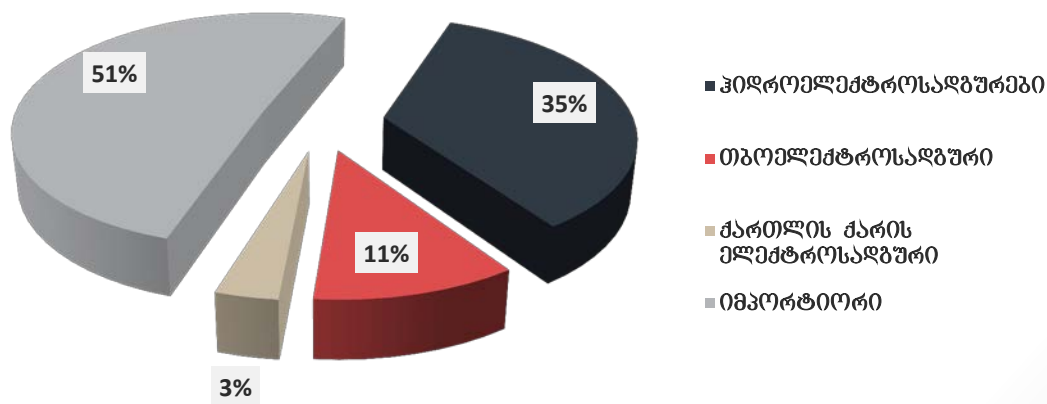
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
■ ჰიდროელექტროსადგური	78.6	70.0	100.2	121.1	68.7	45.1	44.7	63.4	72.3	87.0	72.8	80.0
■ თბოელექტროსადგური	51.4	104.7	18.1	3.0	0.0	1.0	4.7	35.3	21.2	3.3	22.7	18.7
■ ქართლის ქარის ელექტროსადგური	6.5	5.8	8.9	9.4	7.9	8.8	7.3	8.4	6.8	6.9	5.1	5.8
■ იმპორტიორი	179.0	155.9	227.9	146.5	1.6	0.0	1.1	72.9	125.6	157.1	110.2	134.7

ელექტროენერგიის მომწოდებლების მონაწილეობა საბალანსო ელექტროენერგიის უორმირებაში

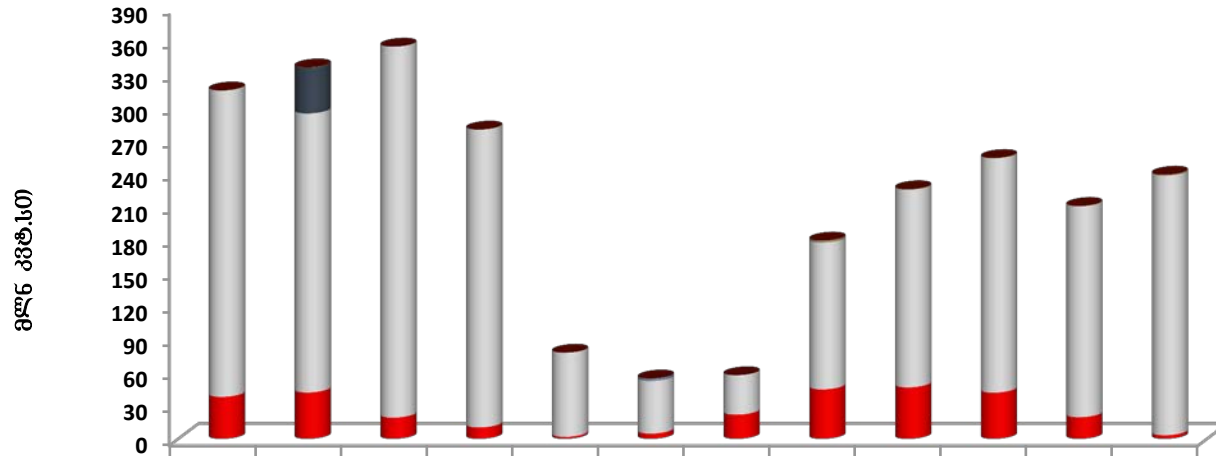
ელექტროენერგიის გამყიდველები	2017 წელი	
	კვტ.სთ	წილი, %
ჰიდროელექტროსადგური	903 882 547.8	35%
თბოელექტროსადგური	284 017 645.2	11%
ქართლის ქარის ელექტროსადგური	87 688 799.1	3%
იმპორტიორი	1 312 690 405.9	51%
ჯამი	2 588 279 398	100%

ჰესების, თესების, ქართლის ქარის ელექტროსადგურისა და იმპორტის წილი საბალანსო ელექტროენერგიაში, 2017 წელი

საბალანსო ელექტროენერჯის გყიდვებები

- 2017 წელს, ესკო-დან საბალანსო ელექტროენერჯის გყიდვებები ძირითადად იყვნენ გამანაწილებელი ენერგოკომპანიები, პირდაპირი მომხმარებლები და ექსპორტიორები. აგრეთვე, 2017 წელს ტრანზიტის უზრუნველყოფის მიზნით, დანაკარგების შესყიდვა მოხდა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ, რომლის წილმაც საბალანსო ელექტროენერჯის შესყიდვაში 0.2% შეაღბინა.
- საბალანსო ელექტროენერჯის გყიდვების რაოდენობრივი მაჩვენებლები, თვეების მიხედვით, მოცემულია ბრათვიცხე.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
■ სსე ავარიული შემოტანის დაბრუნება	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
■ სსე (ტრანზიტის დანაკარგების უზრუნველსაყოფად)	0.19	0.30	0.06	0.08	0.10	0.00	0.00	1.96	0.67	0.28	0.44	1.01
■ აფხაზეთში მიწოდება	0.00	41.48	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
■ ექსპორტიორი	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.36	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
■ გამანაწილებელი ენერგოკომპანია	277.25	252.55	335.92	269.63	76.30	47.74	35.87	133.19	178.65	212.11	190.81	234.95
■ პირდაპირი მომხმარებელი	38.05	42.04	19.24	10.34	1.86	4.74	21.92	44.86	46.68	41.89	19.56	3.21

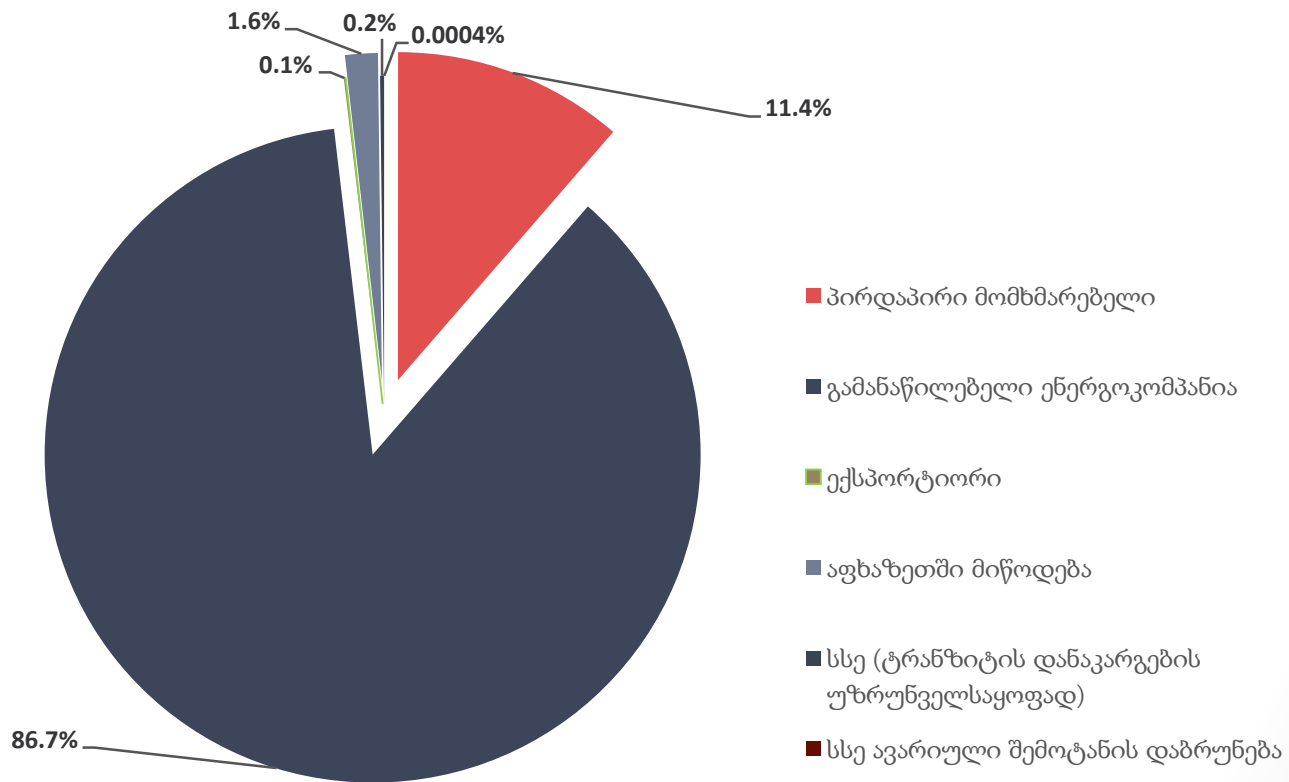

კვალიფიციური საწარმოების მონაწილეობა საბალანსო ელექტროენერჯის შესყიდვაში

ელექტროენერჯის მყიდველები	2017 წელი	
	კვტ.სთ	წილი, %
პირდაპირი მომხმარებელი	294 389 374	11.4%
გამანაწილებელი ენერჯოკომპანია	2 244 955 788	86.7%
ექსპორტიორი	2 362 539	0.1%
საფხაზეთში მიწოდება	41 478 170	1.6%
სსე (ტრანზიტის დანაკარგების უზრუნველსაყოფად)	5 084 418	0.2%
სსე (ავარიული შემოტანის დაბრუნება)	9 109	0.0004%
ჯამი	2 588 279 398	100%

პირდაპირი მომხმარებლის, განაწილების ლიცენზიატებისა და
ექსპორტიორების მიერ საბაზანსო ელექტროენერგიის შესყიდვის
წილობრივი მაჩვენებლები, 2017 წელი

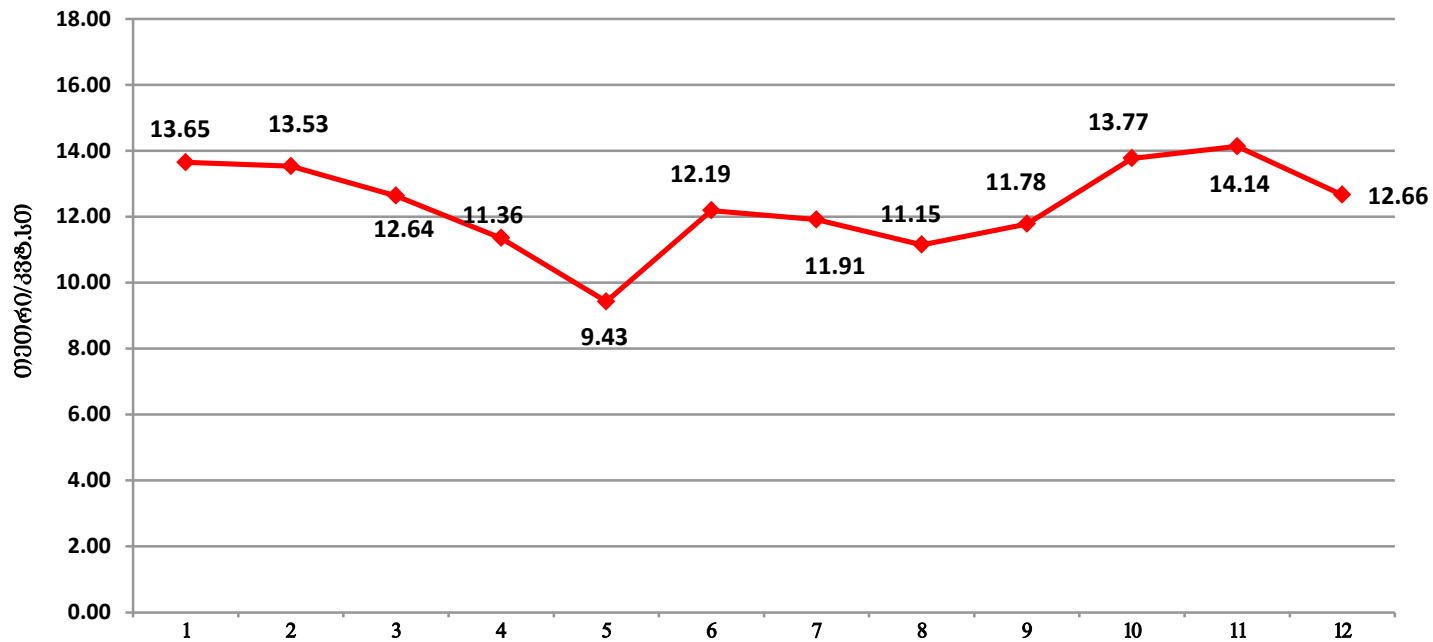

ბასაყილი საბაღანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირება

ბასაყილი საბაღანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირება ხდება ესკოს მიერ
შესყიდული საბაღანსო ელექტროენერჯის *საშუალო შეწონილი ფასით*

ესკო-ს მიერ ბასაყილი საბაღანსო ელექტროენერჯის საშუალო შეწონილი
ფასი, 2017 წელი

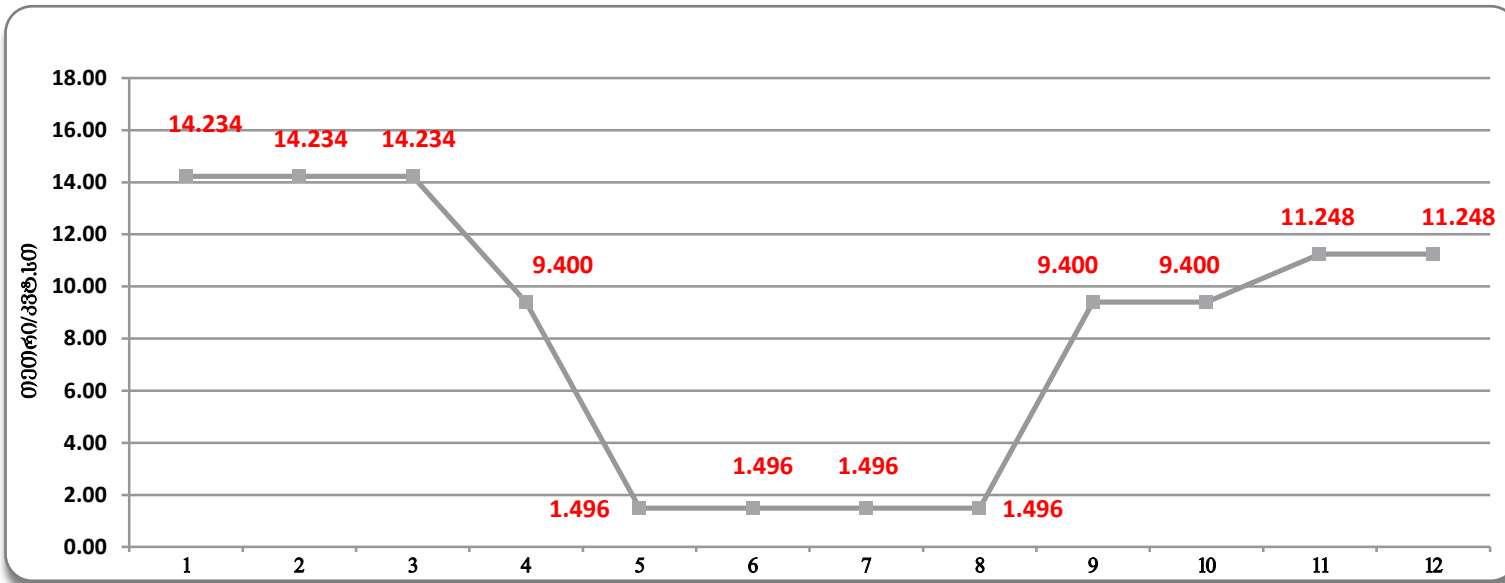

მცირე სიმძლავრის დერეფულირებადი ელექტროსადგურების საბალანსო ელექტროენერგიის ფასი, 2017 წელი

მოქმედი კანონმდებლობით, 2017 წლის იანვარი-მარტის თვეებში, ესკომ მცირე სიმძლავრის დერეფულირებადი ელექტროსადგურებისაგან საბალანსო ელექტროენერგია შეისყიდვდა იმ თბოელექტროსადგურის ტარიფის ზედა ზღვრით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი. შემსაბამისად, ზემოაღნიშნული საანბარიშო თვეებისთვის, ტარიფი 14.234 თეთრს შეადგენდა.

ვინაიდან, 2017 წლის აპრილის თვიდან შეიცვალა მცირე სიმძლავრის დერეფულირებადი ელექტროსადგურების საბალანსო ელექტროენერგიის ანაზღაურებასთან დაკავშირებული რეგულაციები, წლის დანარჩენ საანბარიშო პერიოდებში (აპრილი-დეკემბერი), მცირე სიმძლავრის დერეფულირებადი ელექტროსადგურებისაგან ესკომ საბალანსო ელექტროენერგია შეისყიდვდა:

- *სექტემბრიდან-მარტამდე პერიოდში – იმ კიდრელექტროსადგურის ტარიფის ზედა ზღვრით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი;*
- *მაისიდან-სექტემბრამდე პერიოდში – რეგულირებადი ვიქსირებადი ტარიფის მქონე იმ კიდრელექტროსადგურების ტარიფით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი.*

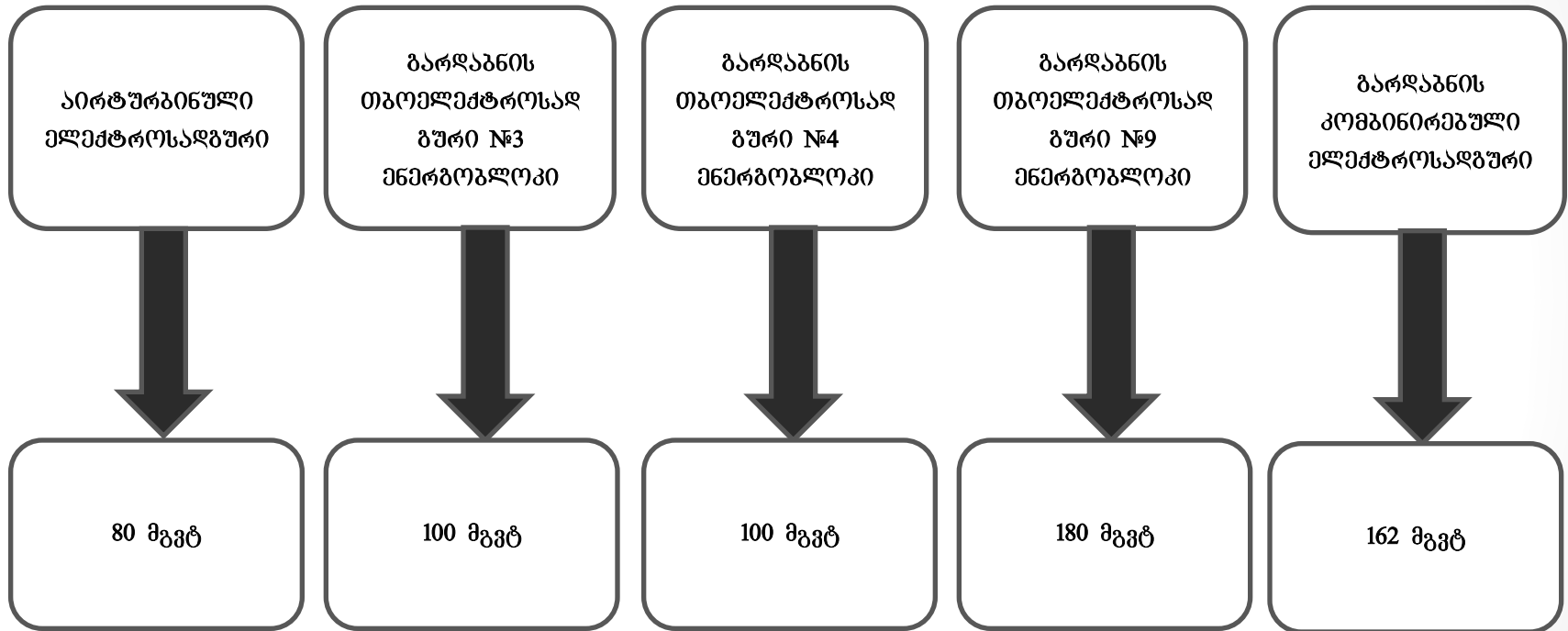

ბარანტირებული სიმძლავრე

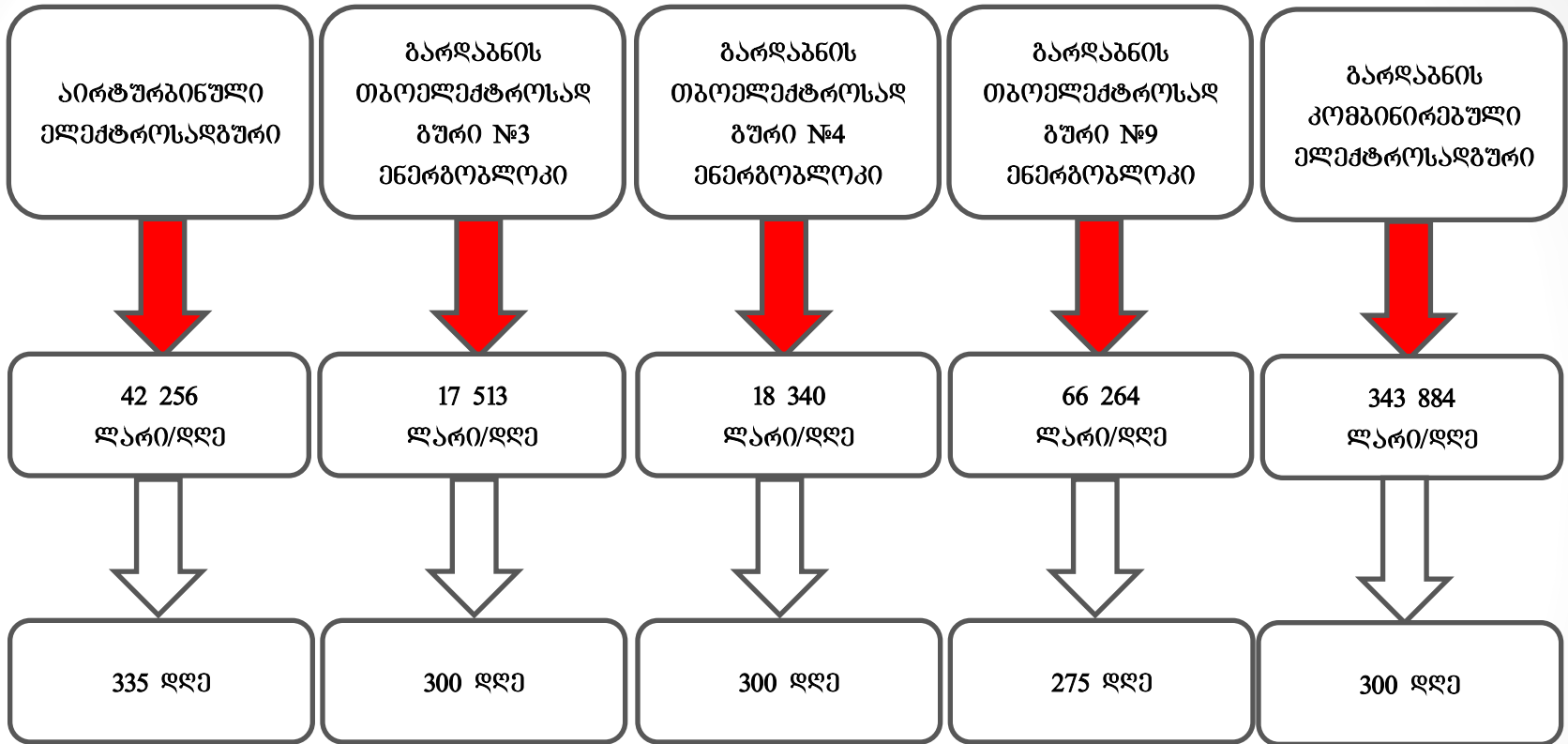
- ქვეყნის ერთიანი ელექტროენერგეტიკული სისტემის მბდრადობას, უსაფრთხო და საიმედო უზენაესიონირებას ემსახურება ბარანტირებული სიმძლავრე.
- ბარანტირებული სიმძლავრის წყაროს და თითოეული ბარანტირებული სიმძლავრის წყაროსთვის ბარანტირებული სიმძლავრის მინიმალურ ოდენობას განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.
- თითოეული ბარანტირებული სიმძლავრის წყაროსთვის ბარანტირებული სიმძლავრის საფასურს დღიურ ბაზისზე და უზრუნველყოფის პერიოდებს აღბენს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია.
- ბარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობა ხდება მხოლოდ უსკოს მეშვეობით კირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით.

საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული გარანტირებული
სიმძლავრის წყაროები და გარანტირებული სიმძლავრის მინიმალური
ოღენობა, 2017 წელი

ბარანტირებული სიმძლავრის წყაროებისთვის მარეგულირებადი ეროვნული კომისიის მიერ განსაზღვრული საფასური და უზრუნველყოფის პერიოდები

მარეგულირებადი კომისიის დადგენილების თანახმად, უზრუნველყოფის პერიოდები (დღეების რაოდენობა) ბარანტირებული სიმძლავრის წყაროებისთვის განისაზღვრა 2017 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით (12 თვე), კალენდარული წლის საფუძველზე.

წყაროების მიერ უზრუნველყოფილ გარანტირებულ სიმძლავრეზე მიღებული თანხები, 2017 წელი

ესეო გარანტირებული სიმძლავრის საფასურს უნაზღაურებს გარანტირებული სიმძლავრის მხოლოდ იმ წყაროებს, რომელთა მზადყოფნაც და მზადყოფნის პერიოდიც დადასტურებულია დისკვეტივიზაციის ლიცენზიატის მიერ.

უზრუნველყოფილი გარანტირებული სიმძლავრის საფასური, 2017წ.	შპს „მტკვარი ენერჯი“	შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერჯეტიკული კორპორაცია“		შპს „ჯიჯაუმი“	შპს „ბარდაბნის თბოსადგური“
	№9 ენერჯობლოკი	№3 ენერჯობლოკი	№4 ენერჯობლოკი	აირთვრბინული ელექტროსადგური	კომბინირებული ელექტროსადგური
უზრუნველყოფის პერიოდი (დღეთა რაოდენობა)	275	300	300	335	300
გარანტირებული სიმძლავრის საფასური (მლნ.ლარი)	18.22	5.25	5.50	14.16	103.17

ბარანტირებული სიმკლავრის შემსყიდველები

ბარანტირებული სიმკლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმო
გაღებულია ანაზღაურებს ბარანტირებული სიმკლავრის საფასური
ბარანტირებული სიმკლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოების
ფაქტობრივ ჯამურ მოხმარებასა და ექსპორტში მისი ფაქტობრივი მოხმარების
ან ექსპორტის წილის პროპორციულად.

გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოების შემსყიდვის წილი მთლიან შემსყიდვაში, 2017 წელი

გამანაწილებელი ენერგოკომპანიები   პირდაპირი მომხმარებლები   ექსპორტიორები

ესკოს მიერ განხორციელებული იმპორტი და ექსპორტი

- 2017 წელს ესკოს მიერ იმპორტირებული ელექტროენერგიის რაოდენობა შეადგენს 1 489.97 მლნ კვტ.სთ-ს, რაც მთლიანად ქვეყანაში განხორციელებული იმპორტის (1 497.2 მლნ კვტ.სთ) 99.5%-ია. ელექტროენერგიის იმპორტი განხორციელდა რუსეთის ფედერაციიდან (445.0 მლნ კვტ.სთ), აზერბაიჯანის რესპუბლიკიდან (917.6 მლნ კვტ.სთ) და სომხეთიდან (127.4 მლნ კვტ.სთ). ესკოს მიერ განხორციელებულ იმპორტში მნიშვნელოვანი წილი აზერბაიჯანის რესპუბლიკასთან დამაკავშირებელ ელექტრობადამცემ ხაზებზე მოდის.
- 2017 წელს ესკოს მიერ ექსპორტირებულია 367.7 მლნ კვტ.სთ ელექტროენერგია, რაც ფაქტიური ექსპორტის (685.7 მლნ კვტ.სთ) 53.6%-ს შეადგენს. ექსპორტი განხორციელდა ოთხ მეზობელ ქვეყანაში: რუსეთის ფედერაციაში (261.9 მლნ კვტ.სთ), თურქეთში (27.0 მლნ კვტ.სთ), აზერბაიჯანის რესპუბლიკაში (1.7 მლნ კვტ.სთ) და სომხეთში (77.1 მლნ კვტ.სთ).

აღრიცხვის სისტემების მონიტორინგი

- ელექტროენერგიის საანგარიშსწორებო აღრიცხვის წერტილების მონიტორინგის მიზნით, აღრიცხვის კონტროლის დეპარტამენტის აუდიტორების მიერ (დამტკიცებული გეგმა-ბრავიკის შესაბამისად) დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად, 2017 წელს განხორციელდა 1050 საანგარიშსწორებო აღრიცხვის კვანძის ინსპექტირება. ყველა მათგანზე შედგა საბითუმო (კომერციული) აღრიცხვის კვანძის ინსპექტირების აქტი.
- კვალიფიციური საწარმოს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის ან რეგისტრაციაში ცვლილების შემთხვევაში, კომისიური წესით შემოწმდა და ექსპლუატაციაში მიღებულ იქნა საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელი 59 ახალი საანგარიშსწორებო აღრიცხვის კვანძი და შედგა ელექტროენერგიის საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელი აღრიცხვის კვანძის შემოწმების აქტები.
- სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ წარმომადგენლებთან ერთად, „სოფა-220“-ის, „ბათუმი-220“-ის, „ბორჩხა-400“-ის და „ახალციხე-500“-ის ქვესადგურებში განხორციელდა მივლინება საქართველო-თურქეთის ელექტროენერგიის ტრანსსასაზღვრო გადაცემი ხაზების აღრიცხვის კვანძების შემოწმების მიზნით. ასევე, სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ წარმომადგენლებთან ერთად, განხორციელდა მივლინება სომხეთის რესპუბლიკაში – ქ/ს „ალავერდი-2“-ში 220 კვ ებს „ალავერდი“-ს მრიცხველის შეცვლაზე დასწრების მიზნით.
- ინსპექტირების დროს გამოვლენილ ყველა ხარვეზზე, სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის“ მიერ განხორციელდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული შესაბამისი რეაბირება.
- განახლდა საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელი აღრიცხვის კვანძების მონაცემთა ერთიანი ბაზა.

ახალი ელექტროსადგურების მშენებლობის ხელშეწყობა

მთავრობასა და ინვესტორს შორის გაფორმებული მემორანდუმების შესაბამისად, 2017 წელს ბაზრის ოპერატორსა და ინვესტორს შორის ელექტროენერჯის საგაყიდვლო შესყიდვის 16 ხელშეკრულება გაფორმდა:

- მთავრობა – ესკო – შპს "ნიპაშერი"
- მთავრობა – ესკო – შპს "აჭარ ენერჯი 2007"
- მთავრობა – ესკო – სს "სვანეთი ჰიდრო" (მესტიაჭალა 1 ჰესი)
- მთავრობა – ესკო – სს "სვანეთი ჰიდრო" (მესტიაჭალა 2 ჰესი)
- მთავრობა – ესკო – შპს "გუბათო ენერჯი"
- მთავრობა – ესკო – შპს "ჰიდროენერჯი"
- მთავრობა – ესკო – შპს "ჰიდრო დეველოპმენტ კომპანი"
- მთავრობა – ესკო – შპს "AE-SGI Energy I"
- მთავრობა – ესკო – შპს "აკვაჰიდრო" (იფარი ჰესი)
- მთავრობა – ესკო – შპს "აკვაჰიდრო" (ხელრა ჰესი)
- მთავრობა – ესკო – შპს "აკვაჰიდრო" (ნაძრა ჰესი)
- მთავრობა – ესკო – შპს "აკვაჰიდროენერჯი" (ლაჯანური 1 ჰესი)
- მთავრობა – ესკო – შპს "აკვაჰიდროენერჯი" (ლაჯანური 2 ჰესი)
- მთავრობა – ესკო – შპს "აკვაჰიდროენერჯი" (ლაჯანური 3 ჰესი)
- მთავრობა – ესკო – შპს "სუფსა ენერჯი" (ბარამიძე ჰესი)
- მთავრობა – ესკო – შპს "ალაზანი ენერჯი" (ხალორი 3 ჰესი)

WWW.ESCO.GE

